

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΛΑΦΦ 230	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΙΚΕΡΩΝ, ΠΕΡΙ ΦΙΛΙΑΣ (DE AMICITIA)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Κύριος στόχος του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές τον όρο *amicitia* κατά την ύστερη Ρωμαϊκή Δημοκρατία και να αξιοποιήσουν τον διάλογο *De amicitia*, προκειμένου να διερευνήσουν τις απόψεις του Κικέρωνα περί φιλίας, καταδεικνύοντας παράλληλα τη διακειμενική σχέση με την αρχαιοελληνική φιλοσοφία.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- Να μεταφράσουν σε ορθό νεοελληνικό λόγο το μεγαλύτερο μέρος του διαλόγου *De amicitia*.
- Να αναφέρουν τις βασικές αρχές της *amicitia* όπως παρουσιάζονται στον διάλογο.
- Να εξηγήσουν τη θέση που κατείχε η φιλοσοφία στη ζωή των Ρωμαίων κατά την ύστερη Ρωμαϊκή Δημοκρατία καθώς και στη ζωή του ίδιου του Κικέρωνα.
- Να προσδιορίσουν την ιδιαιτερότητα της περιόδου κατά την οποία γράφεται ο διάλογος ως προς τον ρόλο του Κικέρωνα στην πολιτική ζωή της Ρώμης και τους πιθανούς σκοπούς συγγραφής του έργου.
- Να εντοπίσουν τη διακειμενική σχέση ανάμεσα στον διάλογο *De amicitia* και σε έργα από την αρχαία ελληνική φιλοσοφία και, κατ' επέκταση, να αποκτήσουν τη δεξιότητα σύγκρισης χωρίων από

διαφορετικές πηγές για την εξαγωγή ευρύτερων συμπερασμάτων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Παράδοση 1:

Σύντομη εισαγωγή στη ζωή και την πολιτική καριέρα του Κικέρωνα με έμφαση στο πολιτικό πλαίσιο του διαλόγου. Ρωμαϊκές και αρχαιοελληνικές πηγές στις οποίες εξετάζεται το θέμα της φιλίας (Πλάτωνας, Ξενοφών, Αριστοτέλης, Επίκουρος, Πλαύτος, Λουκρήτιος, Καίσαρας, Σενέκας και Φρόντων). Προσπάθεια κατανόησης της ιδιαίτερης θέσης που κατέχει ο διάλογος *De amicitia* στην παγκόσμια λογοτεχνία γύρω από το θέμα της φιλίας. Παραδόσεις 2-12:

Δομή του διαλόγου και εισαγωγή στους χαρακτήρες του έργου. Εξέταση επιλεγμένων αποσπασμάτων του διαλόγου από το πρωτότυπο με έμφαση στην ορολογία καθώς στις διαφορές του κικερόνιου κειμένου από τις σύγχρονες απόψεις περί φιλίας και από τις βασικές αρχές της φιλίας κατά τον Αριστοτέλη και τον Επίκουρο.

Παράδοση 13:

Ανακεφαλαίωση των βασικών απόψεων του Κικέρωνα σχετικά με τη φιλία και τα κατώτερα είδη σχέσεων, τα οποία ο ίδιος αρνείται να συμπεριλάβει στον όρο *amicitia*.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο											
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση προγράμματος power point κατά την παράδοση. Οι διαφάνειες, οι οποίες θα παρουσιάζονται στην αίθουσα, θα αναρτώνται την ίδια ημέρα μετά τη διάλεξη στην ιστοσελίδα του μαθήματος (classweb). Επίσης, μία εβδομάδα πριν από κάθε διάλεξη, εκτός από τα υπό εξέταση χωρία, θα παρέχονται πίνακες με το βασικό λεξιλόγιο των χωρίων, ούτως ώστε οι φοιτητές να έχουν τη δυνατότητα εξέτασης των κειμένων και, κατ' αυτό τον τρόπο, να είναι καλύτερα προετοιμασμένοι για την ερμηνευτική και γλωσσική τους ανάλυση. Στο τέλος κάθε αρχείου ppt θα υπάρχει σχετική βιβλιογραφία (κυρίως άρθρα) για όσους επιθυμούν να εμβαθύνουν σε κάποια πτυχή του διαλόγου.											
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="676 1648 1011 1682">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1016 1648 1337 1682">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="676 1688 1011 1744">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1016 1688 1337 1744">39 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="676 1751 1011 1854">Αυτόνομη μελέτη</td> <td data-bbox="1016 1751 1337 1854">83 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="676 1861 1011 1917">Γραπτή εξέταση</td> <td data-bbox="1016 1861 1337 1917">3 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="676 1924 1011 1980">Σύνολο</td> <td data-bbox="1016 1924 1337 1980">125 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39 ώρες	Αυτόνομη μελέτη	83 ώρες	Γραπτή εξέταση	3 ώρες	Σύνολο	125 ώρες
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου											
Διαλέξεις	39 ώρες											
Αυτόνομη μελέτη	83 ώρες											
Γραπτή εξέταση	3 ώρες											
Σύνολο	125 ώρες											

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή τελική εξέταση

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Brunt, P.A. (1988), "Amicitia in the Late Roman Republic", in his *The Fall of the Roman Republic and Related Essays*, Oxford, 351-81.
- Burton, P.J. (2004), "Amicitia in Plautus: a study of Roman friendship processes", *AJPh* 125, 209-43.
- Citroni Marchetti, S. (2009), "Words and silence: Atticus as the dedicatee of *De Amicitia*", *CW* 103, 93-9.
- Drijepontd, H. L. F. (1963), "Cicero's *Laelius de Amicitia*: eine Einheit", *Acta Classica* 6, 64-80.
- Evenepoel, W. (2007), "Cicero's *Laelius* and Seneca's letters on friendship", *L'Antiquité Classique* 76, 177-183.
- Fedeli, P. (1972), "Sul Testo del *de Amicitia* di Cicerone", *Rheinisches Museum für Philologie* 115, 156-173.
- Fiore, B.S.J. (1996), "The theory and practice of friendship in Cicero", in J.T.Fitzgerald (ed.), *Greco-Roman Perspectives on Friendship*, Atlanta, 59-76.
- Fogel, J. (2009), "Can Girls Be Friends? Talking about Gender in Cicero's *de Amicitia*", *CW* 103, 77-87.
- Gruber-Miller, J. (2009), "Exploring relationships: *amicitia* and *familia* in Cicero's *De Amicitia*", *CW* 103, 88-92.
- Konstan, D. (1997), *Friendship in the Classical World*, Cambridge.
- Leach, E.W. (1993), "Absence and desire in Cicero's *De Amicitia*", *CW* 87, 3-20.
- Perlwitz, O. (1992), *Titus Pomponius Atticus: Untersuchungen zur Person eines Einflussreichen Ritters in der Ausgehenden Römischen Republik*, Stuttgart.
- Powell, J.G.F. (1990), *Cicero: Laelius on Friendship and the Dream of Scipio*, Warminster.
- Verboven K. (2011), "Friendship", in M.Peachin (ed.), *The Oxford Handbook of Social Relations in the Roman World*, New York and Oxford, 404-421.
- Wallace-Hadrill, A. (1989), ed., *Patronage in Ancient Society*, New York and London.